

Del 2

Hur Covid-19 påverkar företag i Västerbottens län

Analys av undersökning 2
2020-05-12

På uppdrag av utrikeshandelsminister Anna Hallberg har Västerbottens Handelskammare i samarbete med Region Västerbotten och Företagarna genomfört två uppföljningar av pandemins effekter på näringslivet i Västerbotten. Detta är den andra enkäten och är baserad på samma frågeställningar som vid första mättillfället i slutet av mars 2020.

Svaren ger en nulägesbild och beroende på pandemins utveckling eller införandet av olika stödinsatser kan snabba förändringar i näringslivet ske.

Vi vill rikta ett stort tack till alla som tagit sig tid att fylla i enkäten!

Vid frågor:

Anders Hjalmarsson, VD Handelskammaren Västerbotten
anders.hjalmarsson@handelskammaren.ac

Jonas Nordin, VD Företagarna Västerbotten
jonas.nordin@foretagarna.se

Aurora Pelli, Strateg Region Västerbotten
aurora.pelli@regionvasterbotten.se

Sammanfattande slutsatser

- *Konsekvenserna av pandemin för Västerbottens näringsliv är fortsatt påtagliga, däremot indikerar svaren att **företagen är något mindre oroad** än vid första enkätundersökningen.*
- ***76% av företagen rapporterar att de påverkats av Covid-19** vilket är något färre än vid första undersökningen.*
- ***Likviditetsproblemen kvarstår** och uthålligheten flyttas fram från midsommar (enkät1) till första veckan i juli (enkät 2).*
- ***80% av de svarande företagen ser idag ingen risk för konkurs.***
- ***En större andel företag har under april vidtagit åtgärder för att minska kostnader**, än vid förra undersökningen. De vanligaste åtgärderna är permittering eller varsel. Exempel på andra vidtagna åtgärder: stoppade investeringar, minskade externa kostnader för t.ex. konsulter, förhandling om hyra, lån och licenser, inte anställt inför sommaren, stoppat marknadsföringen eller minskat löneuttag. Några företag vittnar om att man i krisen ställer om verksamheten och söker nya affärsmodeller.*
- ***Man har fortsatt starkt förtroende för svenska myndigheters agerande i krisen**, både när det gäller information och allmän hantering av situationen.*
- ***De tillfrågade anser fortfarande att befintliga stöd inte träffar små företag, enskilda bolag, nya företag och utvecklingsbolag.** Behov av åtgärder: små företag, nya företag och utvecklingsbolag behöver särskilt riktade stöd, direktstöd/driftsstöd, kassaflödesstöd och investeringsstöd samt sänkta arbetsgivaravgifter*

Bakgrund

1400 enkäter
skickades ut

Svarsfrekvens **15%**,
(217 svar)

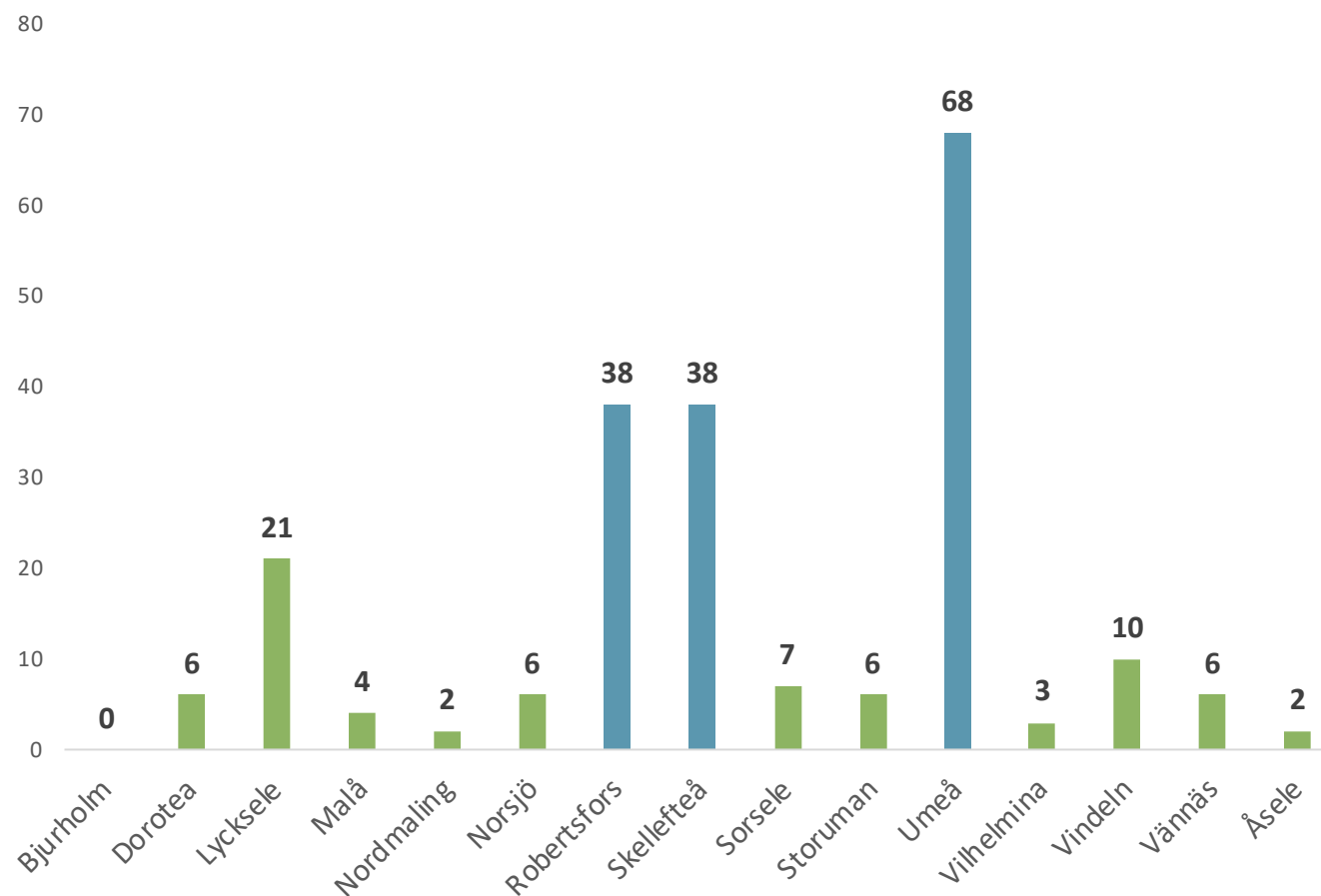
Högst svarsfrekvens
bland **mikro- och
småföretag**

Hög representation
bland kommunerna

Bakgrundsfakta

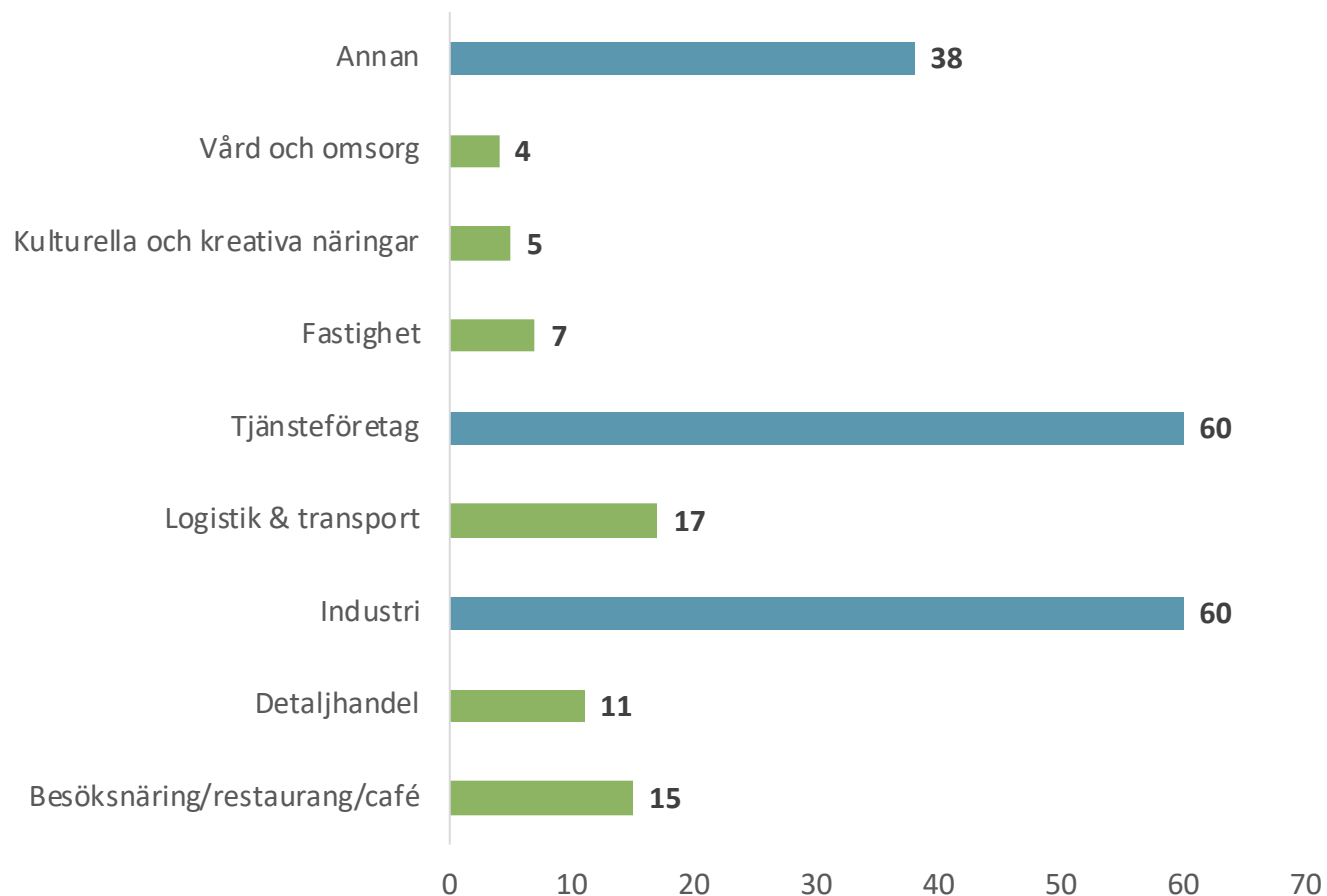
Företag som svarat på enkäten (antal per kommun)

- **Svarsfrekvensen är avsevärt lägre i enkät 2 med 15% (217 svarande) jämfört med förra enkäten där 37% (518 svarande) av de tillfrågade företagen deltog i undersökningen.**
- **Alla kommuner har tappat i antal svarande företag.**

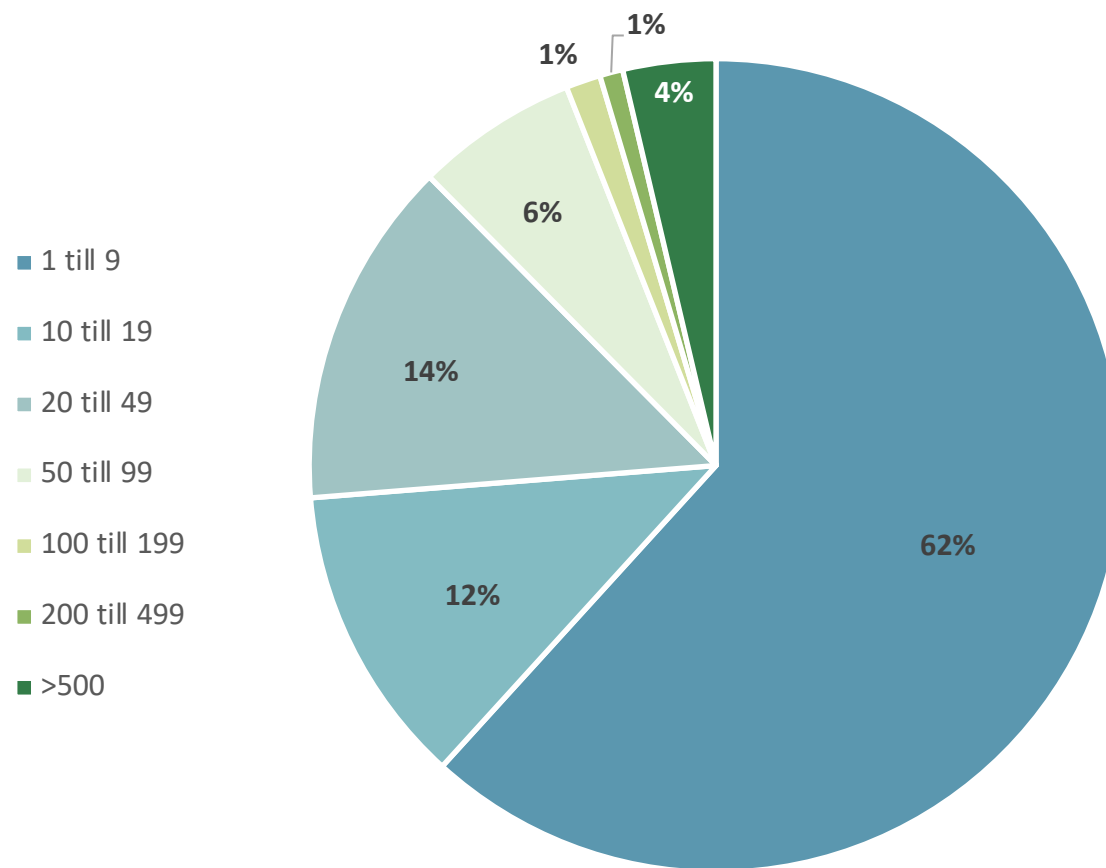
Branschfördelning bland företag som svarat (antal per bransch)

- I likhet med enkät 1 finns samtliga branscher representerade.
- I den andra enkäten tillkom branscherna **Fastighet, Kulturella och Kreativa näringar samt Vård och Omsorg**.
- Samtliga av de tillkomna branscherna har dock **låg svarsfrekvens**.

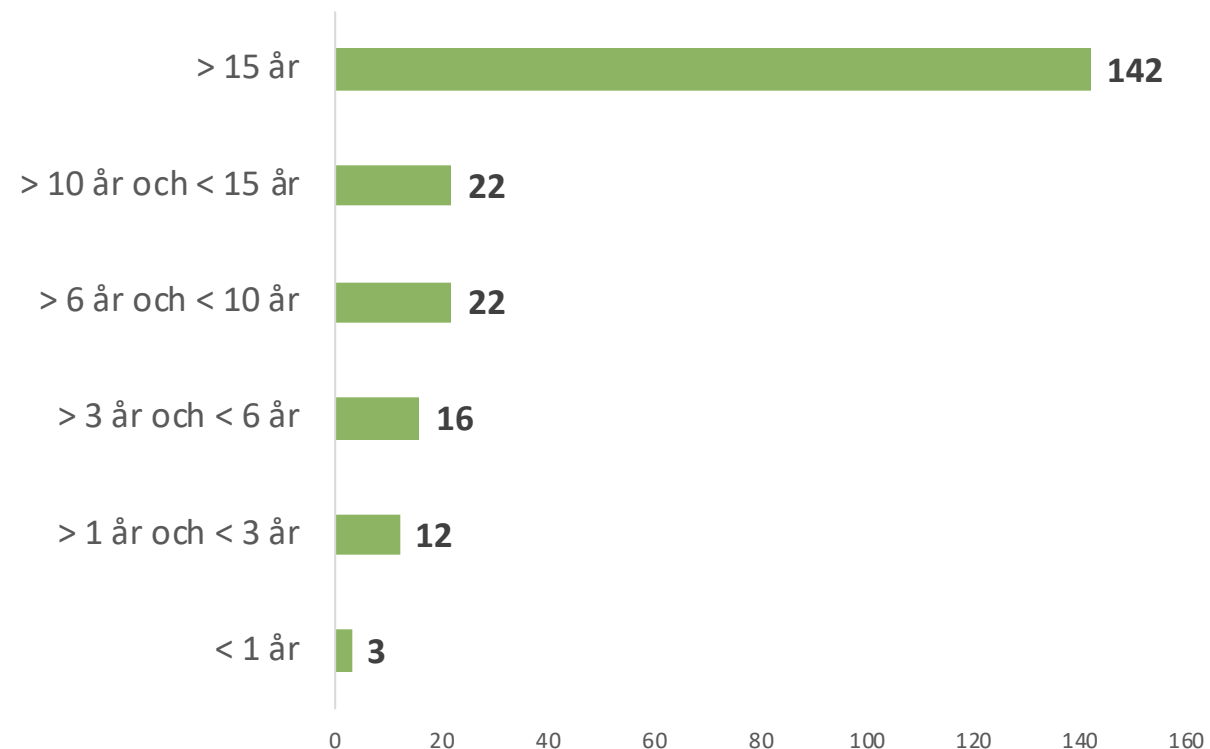
Antal anställda hos företagen som svarat (%)

- Majoriteten (62%) av företagen har mellan 1-9 (inklusive enskild firma) anställda i sin verksamhet.
- 12% av de svarande företagen har 10-19 anställda
- 4% av företagen har fler än 500 anställda

Antal år företagen varit verksamma (antal)*

- **Majoriteten (142)** av företagen har varit verksamma i **15 år eller längre**
- **Endast 3** av företagen har varit verksamma **1 år eller kortare**

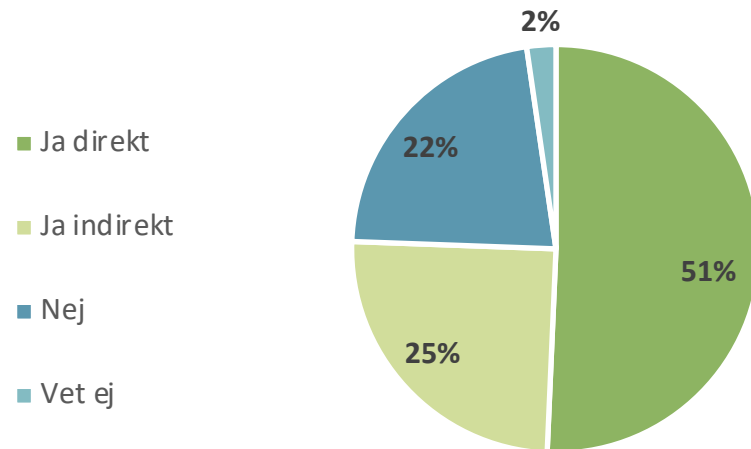
Covid-19s påverkan på företagen

April 2020

- *Konsekvenserna av pandemin för Västerbottens näringsliv är fortsatt påtagliga*
- *Däremot indikerar svaren att företagen är försiktigt/svagt mer positiva än vid förra mätningen*
- *Företagen bedömer dock fortfarande att Covid-19 kommer att ha stor betydelse för företagens verksamhet på lång sikt*

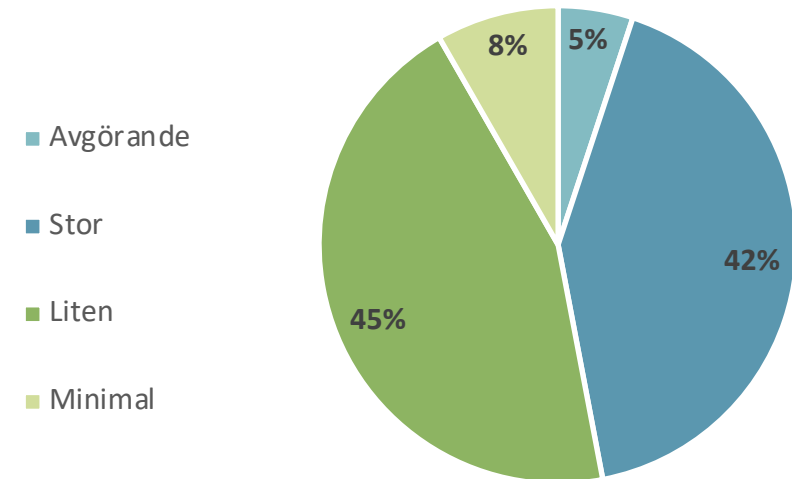
Företag som anser att de har påverkats negativt av Covid-19 (%)

- 76% av företagen rapporterar att de påverkats av Covid-19- Vid förra mätningen var det 80% som rapporterade påverkan
- Majoriteten har påverkats direkt (51%) eller indirekt negativt (25%) av Covid-19
- 22% anser att de inte påverkats negativt av Covid-19s konsekvenser

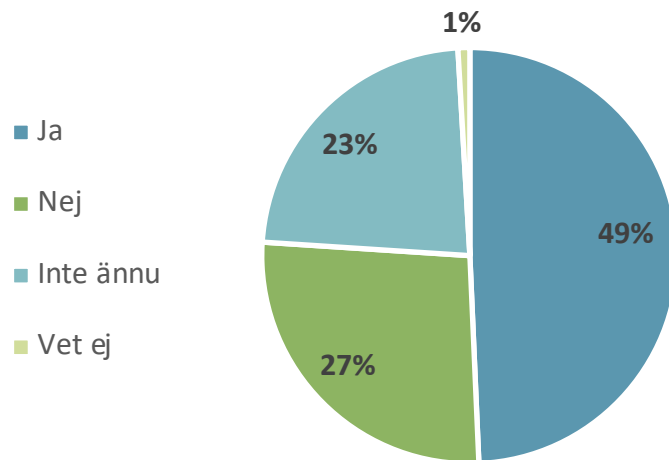
Företagens uppfattning om Covid-19 påverkan på lång sikt för verksamheten (%)

- Nästan lika stora andelar upplever att pandemin kommer att påverka företaget i **stor (42%)**, respektive **liten (45%)** utsträckning.
- Förra undersökningen visade på att 49% skulle påverkas i stor omfattning, och 31% i liten omfattning. Det visade även att pandemin bedömdes ha en avgörande inverkan för 16% av företagen. En siffra som i denna undersökning landar på 5%

Företag som har märkt av ett minskat kassaflöde (%)

- Under april månad har hälften av företagen (49%) angett ett minskat kassaflöde
- 23% uppger att de ännu inte märkt av ett minskat kassaflöde
- 27% har inte märkt av ett minskat kassaflöde

Företag som har märkt av en förändrad efterfrågan på produkter/tjänster(%)*

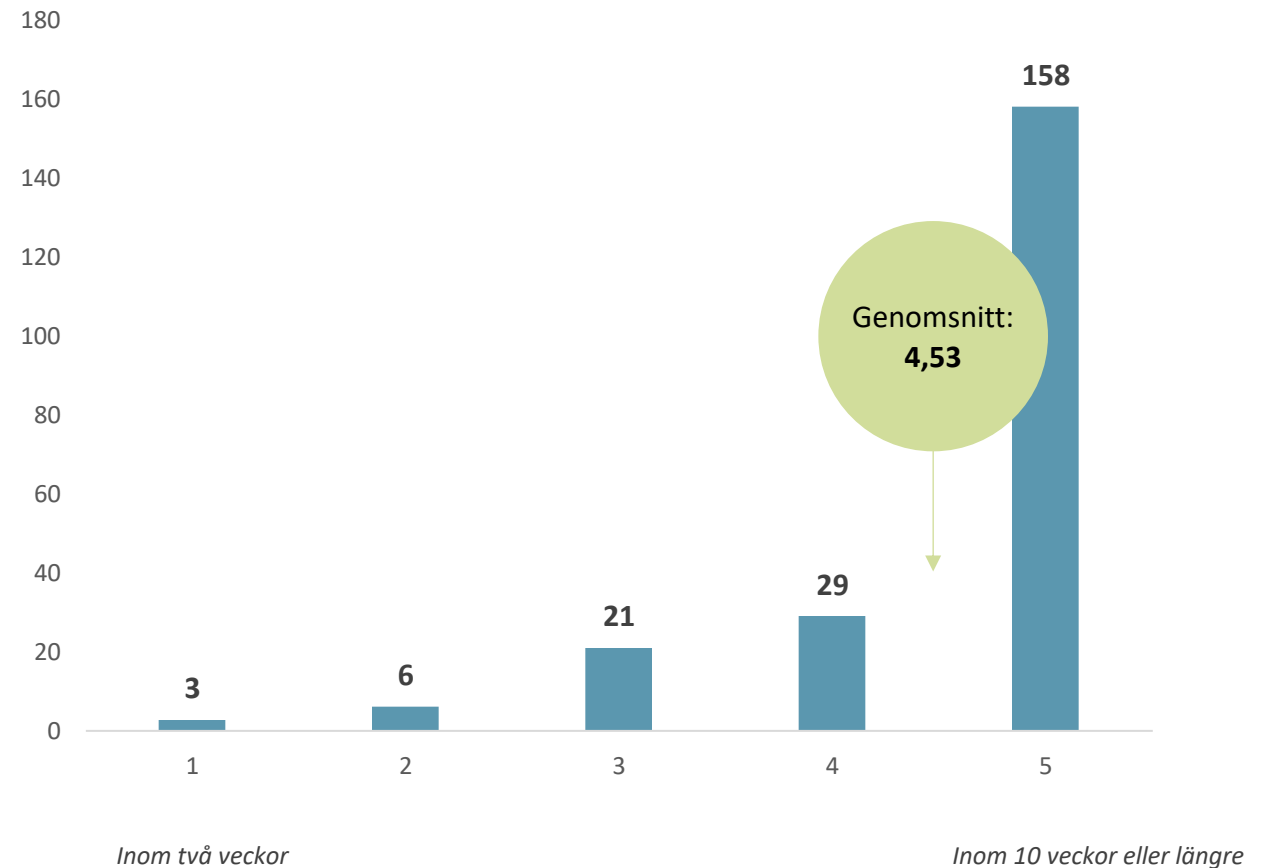
- De flesta (65%) företagen anger att efterfrågan har minskat
- 28% av företagen har en oförändrad efterfrågan, och 6% har haft en ökad efterfrågan

Bedömd uthållighet i förhållande till likviditet hos företagen

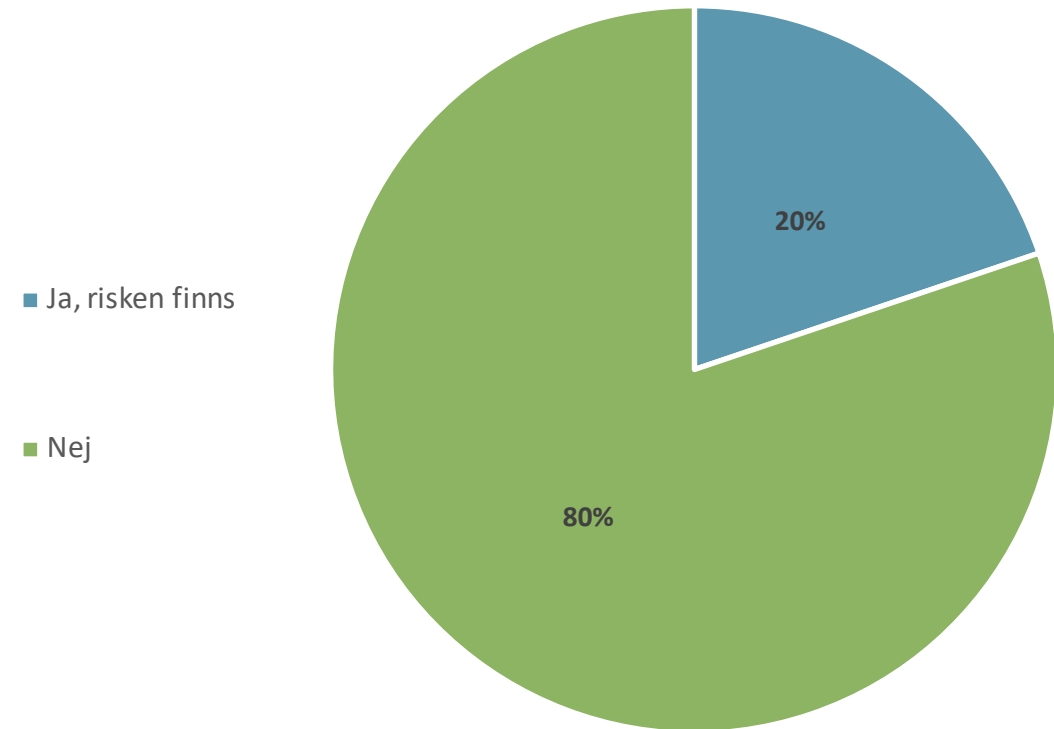
(Svarsintervall 1-5 där 1=inom två veckor och 5=inom 10 veckor eller längre)

- I genomsnitt bedömer företagen att man i dag har en likvid uthållighet på motsvarande ca **9 veckor**
- Det betyder att kring **första veckan i juli** kommer den likvida krisen att uppstå om inget annat inträffar
- Likviditetsproblemen kvarstår sedan förra enkäten, däremot har uthålligheten flyttats fram sedan förra mättillfället: från midsommar (enkät 1) till första veckan i juli (enkät 2)

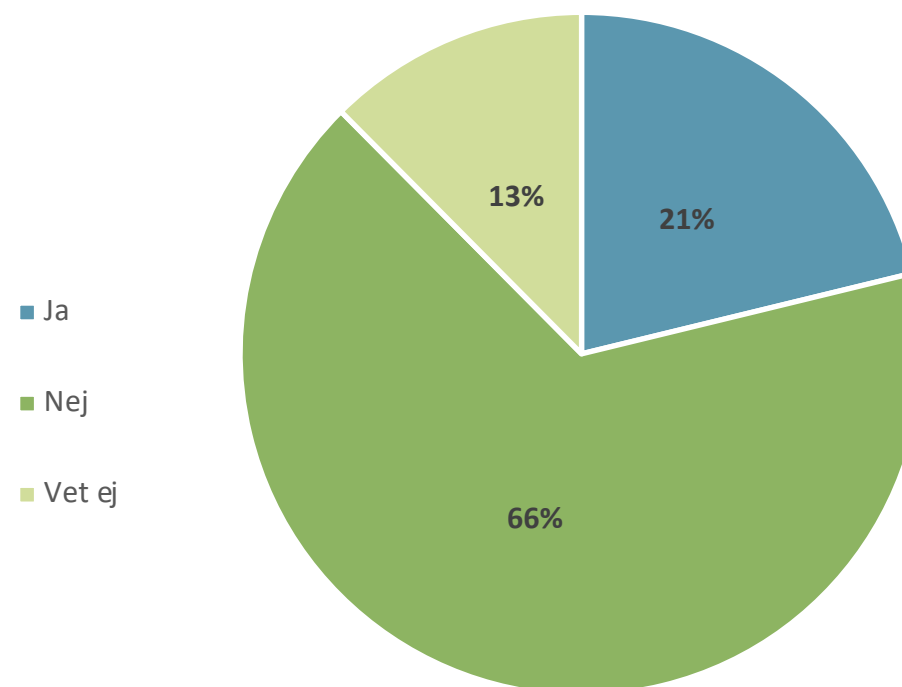
Risk för konkurs (%)*

- *Av de svarande företagen ser 20% att det finns en risk för konkurs för verksamheten.*
- *80% ser dock inte att det finns en risk för konkurs*
- *Av de 20% som ser en risk för konkurs, tror majoriteten att den kan komma att inträffa inom 4-5 månader*

Problem med leveranser inom Sverige (%)

- 21% upplever att det finns problem med godstransporter inom Sverige (jämfört med enkät 1, 15%)
- 66% anser att de inte upplever problem (jämfört med enkät 1, 71%) och 13% vet inte om de märkt av problem med godstransporter

Åtgärder hos företagen

- *Färre av företagen ser i dagsläget en risk för att behöva vidta ytterligare åtgärder – en förändring sedan förra mättillfället.*

Behov av att vidta åtgärder för att minska kostnader (%)*

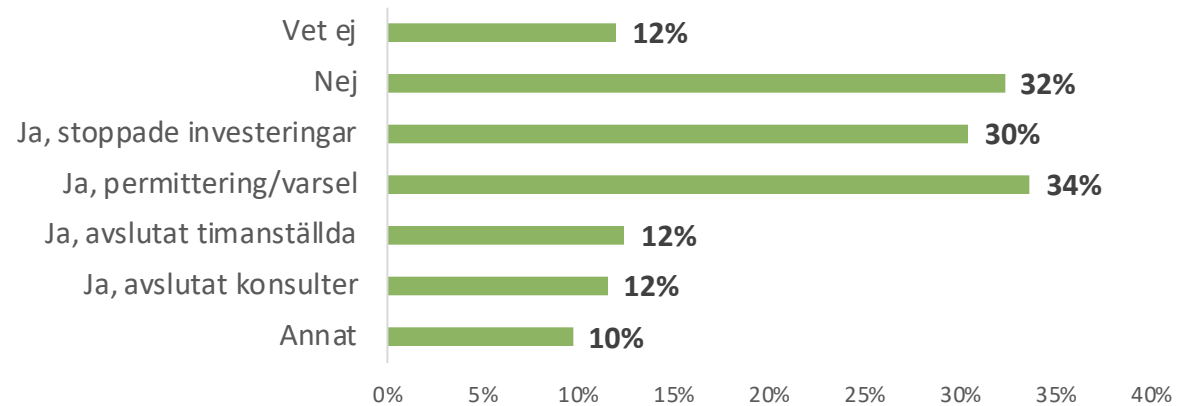
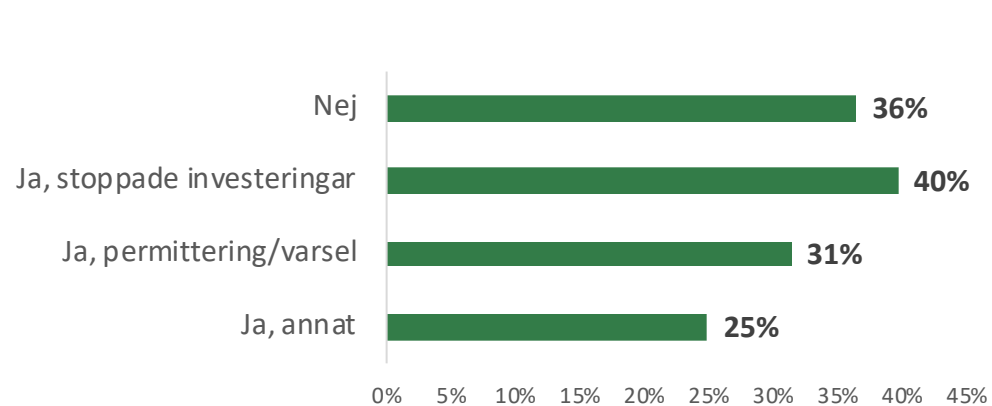
I dagsläget:

- **64% har i dagsläget vidtagit någon eller några former av åtgärder.** (Jämfört med 57% första enkäten)
- **36% har inte vidtagit några åtgärder** (Jämfört med 43% första enkäten)
- **Stoppade investeringar** är fortfarande den åtgärd som är flest företag vidtagit (40%)
- Antalet permitteringar/varsel har ökat från från första enkäten, 16,4%, till 25% andra enkäten

Inom tre månader:

- **57% av företagen anser att de inom tre månader kommer behöva vidta någon eller några åtgärder.** (Jämfört med 68% första enkäten)
- **32% ser inget behov** av att vidta åtgärder inom tre månader (ökning från 19% första enkäten)
- **Stoppade investeringar, varsel och permitteringar** är fortfarande de åtgärder som företagen anser vara mest effektiva för att minska kostnader, och som de tror kommer behöva vidtas inom tre månader

*Notera att flera svar var valbara på dessa två frågor. Omfattningen av svaren är beräknade i förhållande till antal företag.

Exempel på åtgärder som företag har vidtagit

Stoppat investeringar

Minskade externa kostnader för t.ex. konsulter

Förhandlat om hyra

Sett över lån, licenser, hyror

Inte anställt inför sommaren

Stoppat marknadsföringen

Sopar själva

Minskat löneuttag

Förbättringsprojekt

Begränsat resande och kundaktiviteter

- *De flesta av åtgärderna som företagen vidtagit liknar de i den första enkäten.*
- *Några vittnar däremot om att de ställer om verksamheten och söker nya affärsmodeller:*

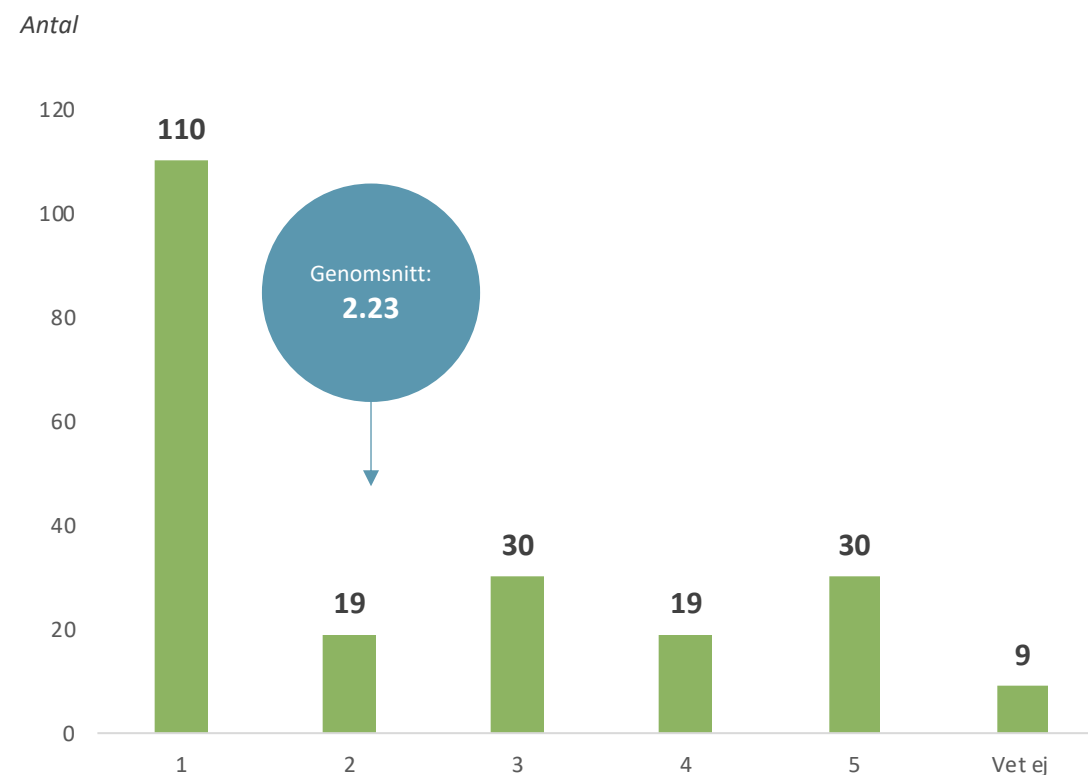
”den ordinarie verksamheten har minskat med 30% men för närvarande tillverkar vi material till sjukvården, vilket för oss är ett nytt område”

Internationell påverkan

Hur påverkar utländsk efterfrågan er verksamhet?

(Svarsintervall 1-5 där 1=mycket liten påverkan och 5=mycket stor påverkan)

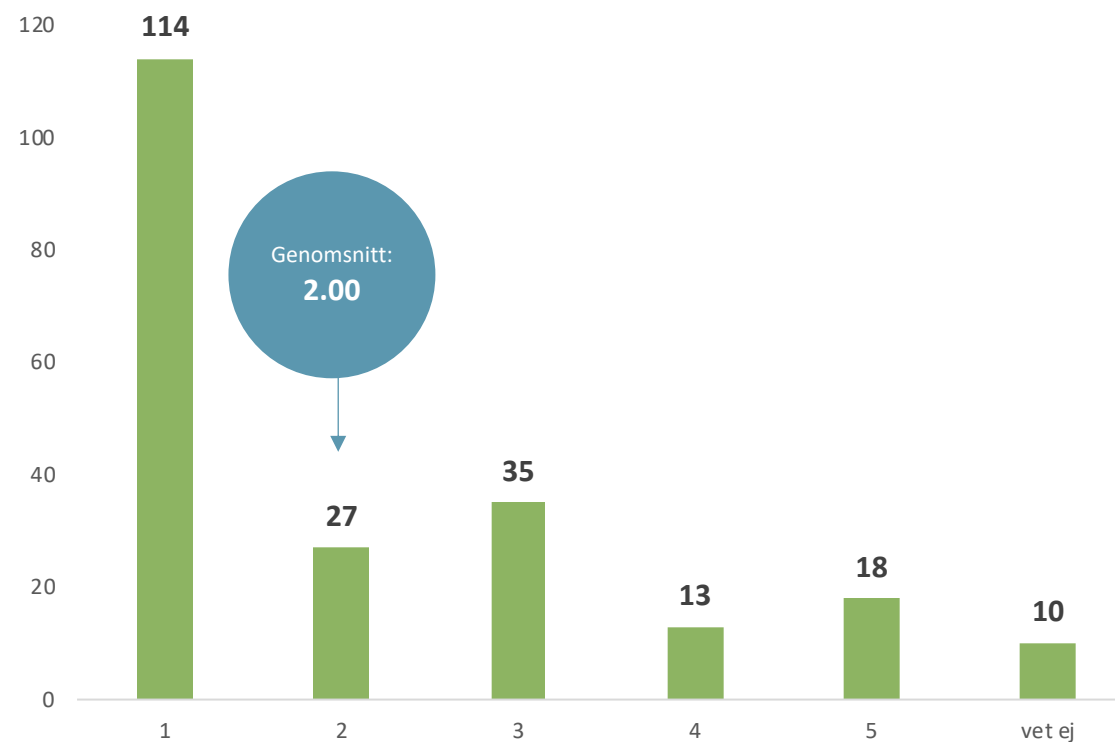
- En övergripande majoritet av de svarande företagen anger att de inte alls påverkas av utländsk efterfrågan.
- 30 företag uppger dock att den utländska efterfrågan har en mycket stor inverkan på verksamheten.
- Det sammanlagda genomsnittet för i vilken grad företagen påverkas är relativt sett låg.

Hur påverkas er verksamhet av Utrikesdepartementets restriktioner?

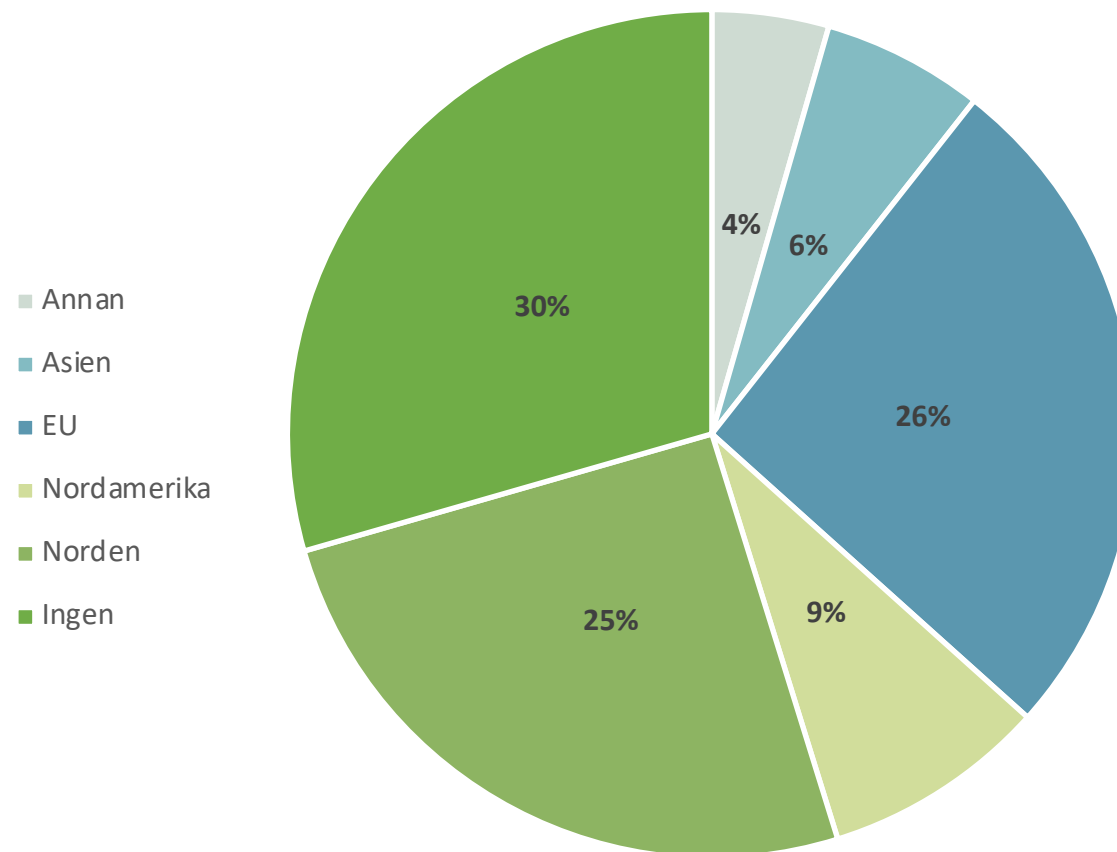
Svarsintervall 1-5 där 1=mycket liten påverkan och 5=mycket stor påverkan)

- De flesta företag uppger att de inte påverkas i någon större utsträckning av Utrikesdepartementets restriktioner vilket ger ett genomsnitt på 2.00 på skalan 1-5.
- 18 företag påverkas kraftigt av Utrikesdepartementets restriktioner.

Vilka utländska marknader är viktigast för er verksamhet/försäljning? (%)

- **30%** av företagen anger att de **inte har någon specifik utländsk marknad** som är särskilt viktig för verksamheten
- Norden och EU är, likt första enkäten, de viktigaste marknaderna för verksamheterna/dess försäljning

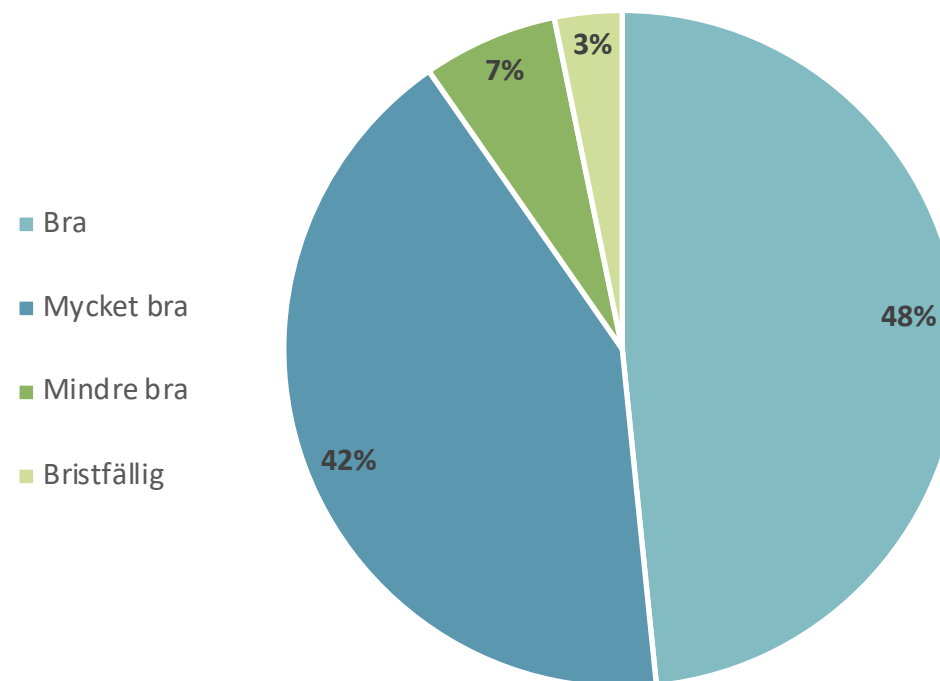
Regering, myndigheter och statliga åtgärder

Förtroendet för svenska myndigheter

- Företagens svar indikerar ett **fortsatt starkt förtroende för svenska myndigheters agerande i krisen** när det gäller information och hantering av situationen. Enligt mätningarna har förtroendet för myndigheterna ökat hos företagen från första enkäten till den andra.
- Fler företag har under april tagit del av regeringens stödpaket men fortfarande anger majoriteten av de svarande att man ännu inte tagit del av allt stöd (68%). Bland dessa är det framför allt **statliga subventioner vid korttidspermittering** som man använt.
- Behov av åtgärder: **små företag, nya företag och utvecklingsbolag behöver särskilt riktade stöd, direktstöd/driftstöd, kassaflödesstöd och investeringsstöd samt sänkta arbetsgivaravgifter**

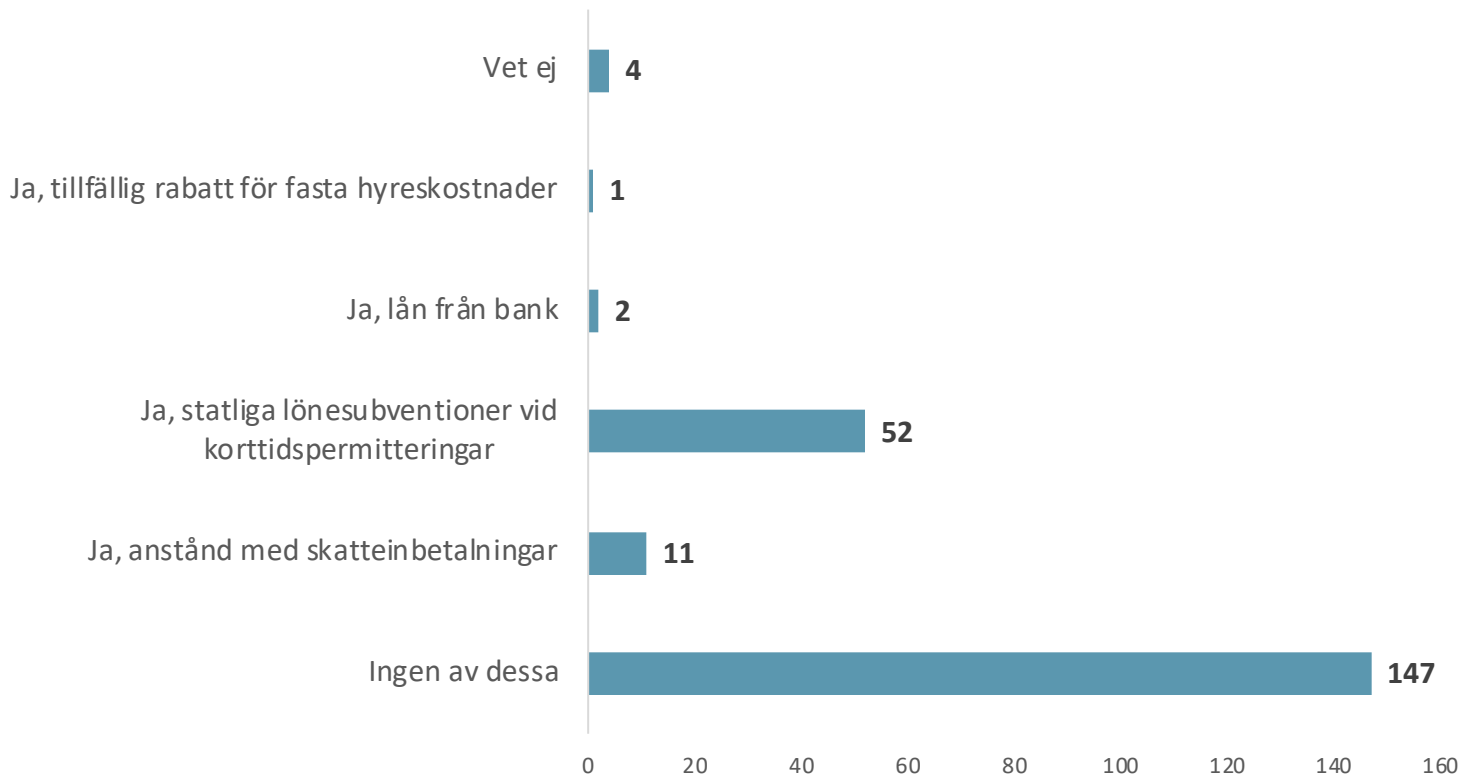
Företagens uppfattning om svenska myndigheters allmänna hantering av Covid-19 (%)

- *Företagen tycker i stort sett att presenterade åtgärder från regeringen har varit bra*
- **90% av respondenterna uppfattar *hanteringen av Covid-19* från svenska myndigheter som mycket bra eller bra.**
- **10% av företagen anser att svenska myndigheter *bristfälligt hanterat den allmänna situationen med Covid-19.***

Har företagen tagit del av åtgärderna – vilka? (antal)

- Av de svarande företagen är det ca **30% som hittills har tagit del** av statens presenterade åtgärder.
- Den vanligaste åtgärden som företagen tagit del av är **statliga lönesubventioner vid korttidspermitteringar**
- Jämfört med första enkäten där 10% tagit del av statens presenterade åtgärder.

Företagens synpunkter på regeringens åtgärder

Bra, hoppas de kommer bestå under hela 2020

Bra, men borde vara kopplat till resultat och de som kan göra aktieutdelning bör få mindre stöd

Effektiva och handlingskraftiga

Bra men känns som att enskild firma glöms bort

I stort sett bra men det finns en del otydligheter som skapar osäkerhet

Jag tycker att man vidtagit rimliga åtgärder och hoppas att det inte dröjer länge till företagen kan se det faktiska resultatet av dessa

Reducerad arbetsgivaravgift är bra, korttidspermittering är bra

Kommer inte kunna nyttja åtgärderna

Sämre för egenföretagare

- *Företagen tycker i stort sett att presenterade åtgärder från regeringen har varit bra*
- *Korttidspermitteringen lyfts fram som en bra insats men samtidigt anser man att små företag och enskilda bolag fortfarande inte träffas av stödpaketet.*
- *Hysesstöden är en åtgärd som inte når effekt och man är också kritisk till omsättningsstödet effekter och träffsäkerhet*

Företagens övriga synpunkter

- *Fler synpunkter har kommit in via andra enkäten jämfört med första.*
- *Många anser att Sverige har haft en bra policy och önskar att fler länder tar efter vårt sätt att hantera krisen.*
- *Många visar även förståelse för att det är en komplicerat situation att ta rätt beslut i.*

Svenskt näringsliv måste hitta fler alternativ till de s.k. svenska "affärsbankerna" så att bättre konkurrens och dynamik skapas!

Sverige har en bra lösning – tycker inte att man ska stänga skolor

För stort fokus på större och verksamma företag. Nystartade får ingen hjälp alls

Det är såklart svårt att bedöma påverkan på företaget om detta fortsätter i en period av flera år. Nuvarande bedömning är gjort utifrån att vi ser en viss återgång mot det normala inom 6 månader.

"Bussiness as usual" förutom att efterfrågan varierar mer än normalt mellan veckorna

Börja planera för återstart av Sverige och prata mindre om hur många som insjuknat mm, vi behöver framtidstro i Sverige i detta läge.

Hoppas fler länder hoppar på Sveriges linje

Jag kan bara svara på era frågor utifrån hur det ser ut idag. Imorgon kan svaret vara ett annat beroende på vad som händer. Stannar Sveriges export av el och virke kan det bli tvärstopp för oss över en natt.

Svårbedömd framtid pga hur lång tid detta pågår

Testning av personal och allmänhet, det hjälper oss alla att leva ett så normalt liv som möjligt

Svenskt näringsliv måste hitta fler alternativ till de sk. Svenska "affärsbankerna" så att bättre konkurrens och dynamik skapas

Mitt företag har i nuläget en bättre omsättning än sett till samma tid de senaste tre åren. Förmodligen har det att göra med att fler är hemma och har tid med sina hobby

Livsmedelsproduktionen inom landet måste stärkas på lång sikt för att kunna hantera liknande eller värre situationer än denna t.ex. ofred!

Sammanfattning

Hur påverkas näringslivet i Västerbotten?

Har företaget påverkats?

- *Ca 75% av företagen rapporterar att de påverkats av Covid-19-utbrottet.*
- *De flesta (65%) företagen anger att efterfrågan på företagets produkter eller tjänster har minskat, däremot är det endast 20% som ser risk för konkurs.*
- *Många anger likviditetsproblem med stora kassaflöden.*

Har företaget vidtagit några åtgärder för att minska kostnader?

Fler företag har vidtagit någon eller några former av åtgärder sedan förra mätningen och den vanligaste åtgärden är permitteringar och varsel som har ökat från första enkäten, 16% till 25%, andra enkäten.

- Ca 40% procent har stoppat investeringar
- Drygt 30% procent har permitterat/varslat
- Ca 25% procent har vidtagit andra åtgärder
- Mellan 36% procent har ej vidtagit åtgärder

Hela näringslivet i Västerbotten har påverkats kraftigt, de små och medelstora företagen är mycket utsatta. Majoriteten av företagen har genomfört olika åtgärder men fortfarande är behoven av statliga insatser stora.
